

ВИСНОВОК

рецензента кандидата педагогічних наук, доцента,
професора кафедри фортепіанного виконавства та педагогіки мистецтва
Глазунової Ірини Кимівни про дисертаційне дослідження
КАУРОВА ПАВЛА В'ЯЧЕСЛАВОВИЧА
на тему «Формування досвіду скрипкового виконавства в майбутніх
учителів музичного мистецтва із застосуванням
інформаційно-комунікаційних технологій»,
подане на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії за спеціальністю
014 Середня освіта (музичне мистецтво)

Актуальність обраної Кауровим П.В. теми дослідження зумовлена сучасними вимогами до освітнього процесу на рівні підготовки учителів музичного мистецтва, здатних до інноваційно-творчої діяльності. У зв'язку з цим, успішність підготовки майбутніх фахівців передбачає формування музично-педагогічної компетентності, яка включає володіння інструментом і набуття особистісного інформаційно-комунікаційного досвіду.

У контексті окреслених вимог, звернення до проблеми формування досвіду скрипкового виконавства в майбутніх учителів музичного мистецтва із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій є своєчасним і актуальним, що підтверджується наявністю протиріч та недостатньою обґрунтованістю і розробленістю означеної теми у наукових джерелах.

Детальний аналіз дисертації дає можливість оцінити **наукову новизну одержаних результатів**. Здобувачем *вперше* здійснено цілісне дослідження формування досвіду скрипкового виконавства в майбутніх учителів музичного мистецтва із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій; розкрито сутність поняття «досвід скрипкового виконавства в майбутніх учителів музичного мистецтва із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій»; обґрунтовано трьохкомпонентну структуру досвіду скрипкового виконавства в студентів факультетів мистецтв із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій (мотиваційно-гедоністичний, виконавсько-фаховий та рефлексивно-перетворюючий компоненти); визначено критерії (ступінь сформованості особистісної установки на підвищення якості власного скрипкового виконавства; міра сформованості інструментально-виконавської компетентності; ступінь сформованості виконавської стабільності в майбутніх учителів музичного мистецтва), показники та встановлено рівні сформованості

досліджуваного феномена (високий, середній, низький); розроблено поетапну (установчо-цільовий, професійно-поглиблюючий, аналітично-конструктивний) методiku формування досвіду скрипкового виконавства майбутніх учителів музичного мистецтва із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій, яка ґрунтується на засадах особистісно-орієнтованого, компетентнісно-конструктивного, інформаційно-креативного підходів.

Експериментальна перевірка методики виявила позитивну динаміку рівнів сформованості означеного феномена; дисертантом визначено педагогічні умови (педагогічне стимулювання спрямованості скрипкової підготовки майбутніх учителів музики на оволодіння інформаційно-комунікаційними технологіями; педагогічне забезпечення інформаційної основи скрипкової підготовки в якості важливого чинника інтеграції в цьому процесі навчальних курсів, а також педагогічного інструментарію, що включає комп'ютерні технології, побудовані на сучасних інформаційно-комунікаційних засобах навчання, поєднаних із методами і засобами мистецького навчання; педагогічне забезпечення формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі фахової скрипкової підготовки).

Робота має беззаперечне **практичне значення**, яке полягає у розробці та впровадженні у фахове навчання методів формування досвіду скрипкової підготовки майбутніх учителів музики та оволодіння інформаційно-комунікаційними технологіями, які можуть екстраполюватися в різні види фахової діяльності студентів факультетів мистецтв. Матеріали дослідження можуть бути використані в освітньому процесі музично-педагогічних закладів різного освітнього рівня за кваліфікаційними рівнями «бакалавр» і «магістр», а також, у системі післядипломної освіти.

На особливу увагу заслуговує факультативний спецкурс «Інформаційно-комунікаційні технології у процесі інструментальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва», метою якого є формування та розвиток професійної компетентності вчителів мистецтва. Спецкурс включає інноваційні методи та форми організації навчання (лекції; семінари, практичні заняття; тренінги; тематичні інтернет-полілоги), передбачає групові online заняття та контрольовану самотійну роботу, і спрямований на поглиблення здатності майбутніх учителів музичного мистецтва до практичного застосування інформаційно-комунікаційних технологій, що сприяє підвищенню їх заінтересованості навчальним процесом, обізнаності та, водночас, оптимізації їх

інструментальної підготовки шляхом застосування інформаційно-комунікаційних технологій.

Дисертантом уточнено зміст базових понять дисертаційного дослідження, зокрема, уточнено поняття «технологія в навчанні»; детально розглянуто технологію колаборативно-віртуального навчання (COIL), як сучасну освітню парадигму викладання навчальних курсів, а також, наукової комунікації.

Відзначаємо **логічність структури** та викладення **змісту дисертації**, збалансованість обсягу розділів та підрозділів, узгодженість поставлених завдань і висновків дисертаційної роботи, яка складається з анотації (українською та англійською мовами), вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків.

В *анотації* до дисертації відображено основні результати дослідження, наукова новизна отриманих результатів та їх практичне значення, ключові слова.

У *вступі* розкрито актуальність теми, чітко визначено і сформульовано об'єкт, предмет, мету, завдання, обґрунтовано наукову новизну і практичне значення роботи, представлено дані про апробацію й упровадження результатів дослідження, про застосування комплексу теоретичних, емпіричних, статистичних методів, спрямованих на розв'язання завдань та досягнення поставленої мети дослідження.

У *першому* розділі – «Науково-теоретичні основи формування досвіду скрипкового виконавства майбутніх учителів музичного мистецтва із застосуванням інформаційно-комунікативних технологій» – викладено детальний аналіз наукової літератури з питань дослідження, розкрито сутність та специфічні особливості досвіду скрипкового виконавства студентів факультетів мистецтв, а також, основні напрямки та тенденції застосування інформаційно-комунікаційних технологій як сучасного тренду мистецької освіти.

Дисертантом підкреслено необхідність для майбутніх учителів музичного мистецтва інтегрувати власні вміння у галузі викладання мистецьких дисциплін, зокрема, вміння викладання гри на скрипці із уміньми вільного володіння інформаційно-комунікаційними засобами, а також, відповідним програмно-апаратним забезпеченням. Проведено думку про важливість рефлексивно-свідомого відношення до світу мистецьких цінностей та

налагодження механізму психологічного розвитку особистісно-професійних якостей, що віддзеркалюють ефективність мистецької діяльності.

У *другому* розділі – «Структура досвіду скрипкового виконавства майбутніх учителів музичного мистецтва і констатація стану її сформованості» – представлено розроблену компонентну структуру та педагогічні умови досвіду скрипкового виконавства студентів факультетів мистецтв, методично-технологічну модель формування досвіду скрипкового виконавства із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій майбутніх учителів музичного мистецтва, що відображає особливості досліджуваного процесу, зв'язки визначених компонентів між собою та з оточуючим середовищем, основні етапи процесу становлення та вдосконалення визначеного феномена.

У розділі представлено діагностувальну методичку та результати констатувального експерименту, які показали переважання низького рівня сформованості досліджуваного феномену (майже 40% респондентів).

Третій розділ – «Перевірка ефективності методико-технологічної моделі формування досвіду скрипкового виконавства майбутніх учителів музичного мистецтва із застосуванням інформаційно-комунікативних технологій» – містить основні положення дослідно-експериментальної роботи. Експериментальну перевірку авторської методички представлено поетапно, виділяючи характерні особливості кожного. Для установчо-цільового етапу – це педагогічна активізація позитивно-емоційного фону впровадження скрипкової підготовки; для *професійно-поглиблюючого* – усвідомлення студентами провідної ролі інформаційно-комунікаційних технологій для оволодіння інструментально-виконавською компетентністю стосовно інтерпретаційної діяльності; для *аналітично-конструктивного* – перманентна фіксація за допомогою інформаційно-комунікативних технологій власних прилюдних виступів з метою систематичного рефлексивного аналізу та самооцінювання загальної тенденції формування досвіду скрипкового виконавств.

Складовими методички виступили ретельно продумані для ефективного застосування методи, серед яких виділяємо наступні: групові віртуальні тренінги з інструментально-виконавської ерудованості, мультимедійні інтернет-презентації, віртуальні майстер-класи провідних викладачів та скрипалів-виконавців, тематичні інтернет-форуми з проблематики скрипкової гри, симуляційно-ділову гру-тренінг, інформаційно-комунікаційне вправління в умовах мережево-цифрового середовища, інтернет-моніторинг, кейс-методи, контрольне тестування, теоретичний метод аналізу динаміки розвитку власного

досвіду скрипкового виконавства; «Індивідуальний тренінг рефлексивно-аналітичних умінь інтерпретаційно-виконавської діяльності».

Дисертація викладена науковим стилем. Основні теоретичні положення й результати дослідження знайшли відображення у 8-ми авторських публікаціях, з них – 2 у провідних фахових виданнях України, 1 – у міжнародному виданні, 5 – праці апробаційного характеру.

Дисертаційне дослідження Каурова П.В. на тему: «Формування досвіду скрипкового виконавства в майбутніх учителів музичного мистецтва із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій» є завершеним самостійним дослідженням, яке за своїм науково-теоретичним рівнем, новизною у постановці та вирішенні досліджуваної проблеми, аргументованістю теоретичних положень, висновків та практичним значенням відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, пп. 6, 7, 8; Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 і може бути подане до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 014 Середня освіта (музичне мистецтво).

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент,

професор кафедри фортепіанного виконавства та педагогіки мистецтва

факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського

Українського державного університету

імені Михайла Драгоманова

